

Нияз Сабиров

МӘҮЛИД КИТАБЫ

Хузур - 1434/2013

Мәүлид китабы. – Казан: Хузур, 2013. -64 бит.

Татарстан Республикасы мөселманнары Диния
нәзарәтенең эксперт шурасы № 13-064 карары нигезендә
бастырырга рөхсәт ителә.

Одобрено к печати решением № 13-064
экспертного совета ЦРО-ДУМ РТ

© Издательство «Хузур-спокойствие», 1434/2013

Формат 84x108 ¹/₃₂ , печатных листов: 1,0;
бумага офсетная, печать офсетная, тираж 2 000 экз.
Издание выпущено при поддержке издательства “Культурные ценности”
г Казань, пр Победы, 30, тел.: 251 47 88 электронная почта: ipk_prk@mail.ru

типография «Астор и Я» г Казань Ахтямова 13а
Отпечатано в соответствии с предоставленным
электронным материалом.

www.darul-kutub.com

МӘҮЛИД МӨБАРӘК БУЛСЫН!

**Әссәләмү галәйкүм үә рахмәтүллаһи үә
бәрәкәәтүһ!**

Мөхтәрәм дин кардәшләребез!

Татарстан мөселманнары Диния нәзарәте һәм шәхсэн үз исемнән барлык мөселманнары да Мәүлид бәйрәме белән ихластан котлыйм!

“Мәүлид” – туу, туган вакыт мәгънәсен аңлата. Мәүлид кичәсе дөнъяга соңгы пәйгамбәр буларак жиберелгән сөекле Мөхәммәд пәйгамбәр (аңа Аллаһның рәхмәте вә сәләме булса иде) туган көне. Пәйгамбәребезнең (с. г. в.) туган вакыты милади исәпнең 571 нче елына туры килә. Мәүлид - рабигыләүвәл аеның 11-12 нче көннәре арасындагы кичә. Коръәндә әйтелә: *“(Әй, Мөхәммәд) Без сине галәмнәргә рәхмәт өчен генә жибердек”* (“Әнбия” сүрәсе, 107 нче аять). Пәйгамбәребезнең (с. г. в.) тормышы, камил холкы һәр мөселман өчен өлге, үрнәк булып тора, нәсыйхәтләре каләбләребезне ныгыта, күңелләребезне нурлы итә. Хәдисләре гыйлемле булырга, сабырлыкка, юмартлыкка өйрәтә.

Мәүлид кичәсендә догалар уку, тыңлау, дини мәҗлесләр корып салаватлар әйтү, хәер-догалар өләшү – Бөөк Раббыбыз һәм Аның Рәсүленә (с. г. в.) карата ихласлыгыбызны күрсәтә. Пәйгамбәребез (с. г. в.) туган кичәне хөрмәт итү булып тора. Мәүлид кичәсе бер-беребезгә карата кардәшлек хисләрен ныгыту, хөрмәт итүне арттыру көне дә.

Шушы күркәм Мәүлид кичәсендә шөкрана кылыйк, дин кардәшләрәбез белән бергә Пәйгамбәребезгә (с. г. в.) багышлап һәм бер-беребезгә иминлек, бәрәкәт сорап догалар кылыйк. Барчабызга да Аллаһы Сүбхәәнәһү вә Тәгаләнен рәхим-шәфкате язсын! Өммәтебезгә Пәйгамбәребезнең (с. г. в.) сөннәтенә ияргән хәлдә яшәргә насыйп итсә иде!

**Үзәкләшкән дини оешма – Татарстан
мөселманнары Диния нәзарәте рәисе, Мөфти
Камил хәзрәт СӘМИГУЛЛИН**

Мәүлид бәйрәмен үткәрүнең дөрөслегенә дәлилләр

Беренче дәлил: Пәйгамбәребезнең (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәламе булсын!) мәүлиден үткәрү Аллаһ тарафыннан сайланган пәйгамбәргә шатланудыр, хәтта шундый шатлык аркасында кәфер дә файда тапкан.

Тугызынчы дәлилдә без бу сорауны тирәнрәк карап китәрбез, чөнки асылда бу сораулар охшаш, гәрчә хәтта дәлилләрне китерү ысуллары аерылсалар да, без үзебезнең бу тикшерүебездә, кабатлауны булдырмас өчен, шул ысулны кулландык.

Бохари риваять иткән хәдисләр жыентыгында хәбәр ителгәнчә, Әбү Ләһәбнең һәр дүшәмбе көнендә газаплары жиңеләйтелә, чөнки ул Пәйгамбәребез (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәламе булсын!) тууы хакында шатлыклы хәбәр китергән Сувайбаны коллыктан азат иткән. Әл-Хафиз Шәмседдин Мөхәммәд бине Насретдин әд-Димашкый бу хакта болай дигән: “Хәтта шундый кабәхәт, кәфер булган кешегә дә (һәм Корьәндә дә аның турында “Тәббәт” сүрәсенең 1нче аятендә: *“Әбү Ләһәбнең ике кулы корысын һәм һәлак булсын!”* дип әйтелгән), шулай ук, бу кешегә мәңгелек жәһәннәм вәгъдә кылынуына карамастан, жәһәннәмдәге газап һәр дүшәмбе көнендә жиңеләйтелә, чөнки ул Пәйгамбәребезнең (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәламе булсын!) тууына шатланды. Шуңа күрә, гади мөселман кешесенең хәле нинди булырга тиеш, ул бит гомере буе

Пәйгамбәребезнең (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) тууына (мәүлиденә) шатланып яшәде һәм бер Аллалык динендә, исламда вафат булды?!”

Бохари үзенә “сахих” риваятендә китерелгән бу кыйсса “Никах” турындагы бүлектә китерелә һәм ул хәдис мөрсәлдәр¹. Шулар ук кыйссаны әл-Хафиз бине Хәжәр “Фатхул Бәри” китабында риваять итте. “Әл-Мөсәннәф”ендә имам Габдеррәззак әс-Синаний, үзенә “Әд-Дәләлү” китабында әл-Байхакий, “Әл-Бидая вә ән-нихая” китабында Пәйгамбәрнең (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) тормышын тасвирлаган өлешендә бине Касир, “Хадаику әл-Әнвәри” китабында Мөхәммәд бине Гомәр Бахрак, “Шәрхе әс-Сөннәт” китабында әл-Хафиз әл-Багави, “Өр-Равду әл-Өнөфи” китабында бине Хишам һәм әс-Сөхәйли, “Бәхжәтү әл-мәхәфили” китабында әл-Гамири шуны ук язганнар.

Бу кыйсса мөрсәл булса да, ул барыбер асылда кабул ителә, чөнки бу кыйссаны Бохари риваять итә һәм шулай ук күпчелек ислам галимнәре шушы жыентыкка таяналар. Бу хәдистә хәләл яки харам турында әйтелми, ә фазыйләтләр (мәнәкыйб) һәм хасиятләр (Хасааис) турында әйтелә. Ә шәкертләр һәм шаригать кануннарын өйрәнәп килгән кешеләр, фазыйләтләр һәм әхкәмнәр арасындагы дәлилләр китерүдә аерманы бик яхшы беләләр.

¹ *Мөрсәл* – “калдырылган”, аны тапшыручылар чылбырында сәхәбә исеме булмаган хәдис.

Аларның игелекле гамәлләре өчен кәфәрләргә файда китерү мәсьәләсе буенча, илаһият галимнәренә төрлечә фикерләре бар. Бу хезмәтнең максаты аларны жентекләп тикшерү түгел. “Сахих” китабында китерелгән бу мәсьәләнең нигезе – Аллаһның Рәсүле (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) үтенече буенча, Әбү Талипның тәкъдирен жиңеләйтү.

Икенче дәлил. Аллаһның Рәсүле (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) үзенә туган көнне үзе дә зурлаган, туган көнне өчен Аллаһка зур рәхмәтен белдергән, ул аны Аллаһның Пәйгамбәргә (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) бүләк иткән бик олы нигъмәте итеп кабул иткән, Аңа бу дөнья тормышы төзеп бүләк иткән өчен чиксез рәхмәтле булган. Чөнки, Аллаһның бу рәхмәте, Пәйгамбәрнең (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) бу дөньяга килүе аркасында, жирдәге бар жан ияләре дә зур шатлыкка ия булганнар, бәхеткә ирешә алганнар. Туган көнне олылауны Пәйгамбәр (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) ураза тотып билгеләп үткән. Бу турыда Мөслимнең Әбү Катада тапшырган хәдисендә болай дип әйтелә: “Пәйгамбәрдән (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) дүшәмбе көнне ураза тоту турында сорагач, ул шулай дип җавап биргән: *“Дүшәмбе – минем туган көн һәм бу көнне миңа вәхи иңдерелде”*. Аллаһ Рәсүленең (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) бу сүзләре шундый мәгънәгә ия: димәк, аның туган көнне, ягъни, дүшәмбе көннәрен билгеләп үтү мөмкин гамәл, тик аны бәйрәм итү төрлечә булырга

мөмкин. Бу риваять Пәйгамбәрнең (ана Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) туган көнен билгеләп үтү, нинди рәвештә булуына карамастан – ураза тотып билгеләнәп үтәме ул, әллә инде сый эзерләп башка кешеләрне жыю, анда Пәйгамбәрне (ана Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) искә алу, аңа салаватлар әйтү, аның турында, күркәм әхлак сыйфатлары, өстенлекләре һәм камиллекләре турында төрле хикәятләр сөйләү һәм тыңлау рәвешендәме, - рөхсәт ителгән гамәл булуын дәлилли.

Өченче дәлил: Пәйгамбәрнең (ана Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) дөньяга килүенә шатлык белдерү, Аллаһы Тәгаләнең шул сүзләре бунча, - тиешле гамәл:

قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا

(Мәгънәсе): *“Ий Мөхәммәд г-м! Кешеләргә Аллаһның юмартлыгы вә рәхмәте илә иңдерелгән Коръән белән сөйлә һәм аларны Коръән белән гамәл кылырга өндә! Коръән иңдерелгән өчен һәм аның белән гамәл кылганнары, Аның рәхмәтләре өчен шатлансыннар!”* (10-чы сүрә, “Юныс”, 58 аять). Аллаһы Тәгалә безгә Үзенең рәхмәтләре өчен шатланырга кушкан, ә Мөхәммәд Пәйгамбәр (ана Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) – Аның кешеләргә кылган рәхмәтләренең иң зурысы. Чөнки Раббыбыз шулай дигән:

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

(Мәгънәсе): *“Ий Мөхәммәд г-м, Без сине галәмнәргә рәхмәт өчен генә җәибәрдек”* (21-че сүрә, “Пәйгамбәрләр”, 107 аять).

Дүртенче дәлил: Пәйгамбәр (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәламе булсын!) инде күптән үк булган дини вакыйгаларны да игътибарсыз калдырмаган. Ул датаның килеп җитүе, бу вакыйганы кабат искә төшерү, билгеләп үтү һәм олылау өчен яхшы мөмкинлек бирү өчен хезмәт иткән. Пәйгамбәр (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәламе булсын!) мондый кагыйдәләргә шәхсән үзе урнаштырган, бу турыда саһих хәдистә әйтелә: *“Пәйгамбәр (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәламе булсын!) Мәдинәгә килгәч, ул яһүдиләрнең Гашура көнендә ураза тотканнарын күргән. Ул алардан моның сәбәбен сораган һәм алар: “Бу көнне Аллаһ Муса (аңа Аллаһның сәламе булсын!) пәйгамбәрне коткарып калып, фиргавенне² суда батырып үтергән. Шуңа күрә без, Аллаһы Тәгаләгә рәхмәт йөзеннән, бу көнне ураза тотарбыз”, - дип җавап биргәннәр. Моңы ишеткәч, Пәйгамбәр (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәламе булсын!): “Без Муса пәйгамбәргә (аңа Аллаһның сәламе булсын!) сезгә караганда якынрак, безнең аңа хокукыбыз сезнекеннән күбрәк”, - дигән һәм шул көннән башлап Гашура³ көнен ураза тотып олылык башлаган, башка мөселманнарга да бу көнне ураза тотарга кушкан.*

² Фиргавен – Борынгы Мисыр хакиме.

³ Гашура – һижри тәкъвим буенча мөхәммәд аеның унынчы кичәсе.

Бишенче дәлил: Изге мәүлид мөселманнарны Пәйгамбәргә (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) салават әйтергә һәм сәлам җиткерергә чакыра, болар да Аллаһы Тәгаләнең сүзләре буенча, башкарылырга тиешле гамәлләр:

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

(Мәгънәсе): *“Аллаһ үзе вә фәрештәләре пәйгамбәр г-мгә салават әйтәләр, ий мөэминнәр, сез дә пәйгамбәргә салават әйтегез һәм тырышып сәлам җиткерегез”* (33-чы сүрә, “Әхзаб (Гаскәрләр)”, 56 аять).

Ә Шәригать таләп иткәннәрне башкарырга чакыручы гамәлләр – дин таләп иткән гамәлләр булып саналалар һәм Шәригатькә туры киләләр. Аллаһның Рәсүленә (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) салават әйтүдә күпме пәйгамбәр ярдәме һәм файда бар, ә бит аларны санап та, каләм белән язып та бетерергә мөмкин түгел!

Алтынчы дәлил: Изге мәүлид вакытында мөселманнар гүзәл Пәйгамбәребезне (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) искә алалар, аның мөгҗизаларын, тормышын бәян итәләр һәм алар белән танышалар. Ә безгә Аллаһ Рәсүле (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) һәм аның гамәлләре белән танышырга, аңа тәкълид итәргә, аңа охшарга тырышырга, аның гамәлләрен үрнәк итеп алырга, аның мөгҗизаларына ышанырга, галәмәтләрен аklarга кушылмаганмы?! Ә бит

мәүлид турындагы китаплар бу максат һәм таләпләргә тулысынча жавап бирәләр.

Жиденче дәлил - аның камил сыйфатлары һәм мактарлык игелекле холкы турында сөйләп, аңлатып, Пәйгамбәр (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) алдындагы бурычыбызның бик кечкенә генә өлешен булса да башкарып, аның өчен әжерен алу. Пәйгамбәр (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) заманында шагыйрьләр Аллаһның Рәсүле (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) янына килеп, аңа багышланган мәдхияләрен аңа укый торган булганнар. Пәйгамбәр (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) аларның бу эшеннән бик канәгать була торган булган һәм бу гамәлләрне хуплаган. Шуннан соң ул аларга истәлекле ниндидер бер әйбер бүләк иткән, аларның гозерләрен үтәгән, аларга күп игелекләр эшли торган булган. Әгәр дә Аллаһның Рәсүле (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) аны мактап язган шагыйрьләрдән канәгать булган икән, аның бик зур өстенлекләрен жыйган һәм сөйләгән кешеләр белән ул ни өчен канәгать булмаса тиеш эле? Ә бит аңа якынлашу - нәкъ менә аның сөюен һәм канәгатьлеген алуда тора да бит инде.

Сигезенче дәлил: Пәйгамбәрнең (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) камиллекләрен һәм кылган мөҗизаларын белү – аңа булган ышануны ныгыта, Пәйгамбәрне (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) сөюбезне арттыра һәм көчәйтә. Кеше үзенең табигате белән матурлыкны, гүзәллекне сөя торган итеп яратылган.

Ә Пәйгамбәрнең әхлак сыйфатларыннан, камиллекләреннән, өстенлекләреннән дә камилрәк, матуррак һәм гүзәлрәк әхлак сыйфатлар, камиллекләр һәм өстенлекләр юк. Пәйгамбәргә (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) булган мэхәббәтне арттыру, аңа булган ышанычны камилләштерү - Шәригать белән таләп ителә, ә аңа ярдәм иткән барысы да, шулай ук, - Шәригать таләпләре исәбендә.

Тугызынчы дәлил: Пәйгамбәрне (ана Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) олылауның Шәригатьтә кануни нигезе бар. Ә затлы бу туган көн уңаеннан шатлык белдерү, сыйлар әзерләп, мәжлесләр оештыру, Аллаһы Тәгаләне зикер итәр өчен кешеләрне жыю, ярлы һәм мохтажларга ихтирам һәм ярдәм күрсәтү – Аллаһ Пәйгамбәр (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) аша безне Үзенә чын туры диненә алып чыгуы, Мөхәммәд Пәйгамбәрне (аңа Аллаһның рәхмәте һәм иң яхшы сәләме булсын!) безгә жибәрәп, безгә зур рәхмәт күрсәткәне өчен, Аллаһы Тәгаләгә бик зур олылавыбызны, шатлыгыбызны, рәхмәтебезне белдерү ул.

Унынчы дәлил: Аллаһның Рәсүле (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) жомга көненә үзенчәлекләре һәм фазыйләтләре турында шулай дигән:

وَفِيهِ خُلِقَ آدَمُ

“Бу көнне Адәм (аңа Аллаһның сәләме булсын!) яратылган”.

Моннан шундый нәтижә чыгарырга була: әгәр

дә бу турыда анык билгеле булса, Аллаһ пәйгамбәрләренең (аларга Аллаһның сәламе булсын!) кайсысы да булса дөньяга килгән көнне Мөхәммәд Пәйгамбәр (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәламе булсын!) зурлаган, олылаган. Ә рәсүлләрнең иң лаеклысы, пәйгамбәрләрнең иң яхшысы – Мөхәммәд Пәйгамбәр (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәламе булсын!) дөньяга килгән көнне, ул вакытта, нинди дәрәжәдә олыларга кирәк соң?

Мондый олылау бу көнгә генә кагылып калмый, ул, алда искә алынган шул жомга көне кебек, алар кабатланган вакытта, шуңа охшашлы истәлекле башка көннәргә дә, шул исәптән мәүлид көненә дә кагыла. Без мондый көннәрдә пәйгамбәрлекләрнең үзенчәлек һәм өстенлекләрен чагылдырып, элек булып үткән, бар кешелек дөньясы һәм ахирәт өчен әһәмиятле, күренекле вакыйгаларны искә төшереп, Аллаһы Тәгаләгә шул вакыйгалар өчен рәхмәтебезне белдерәбез. Шуңа охшаш рәвештә, Пәйгамбәрнең (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәламе булсын!) туган урынын олылау да бер вакыйгадан башланып киткән. Жәбрәил (аңа Аллаһның сәламе булсын!) Мөхәммәд Пәйгамбәргә (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәламе булсын!) Вифлеемда (*Байтал-Ляхм*) ике рәкагәт намаз укырга кушкан һәм аннан шулай дип сораган: “Син үзеннең кайда намаз укыганыңны беләсеңме?”. Пәйгамбәр (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәламе булсын!) аңа: “Юк”, - дип җавап биргән. Жәбрәил дәвам иткән: “Син Вифлеемда, Гайсә (аңа Аллаһның сәламе булсын!) пәйгамбәрнең туган урынында намаз укыдың”, – дигән. Бу турыда Шаддад бине Гавасның, әл-Баззар, Әбү Ягла һәм әт-

Табарани тапшырган хәдисендә бәян ителә. Әл-Хафиз әл-Хайсамий “Мөҗмағ әз-зәваиди” китабында бу хәдисне сахих хәдис дип атый. Шул ук хәдисне әл-Хафиз бине Хәжәр “Фәтху әл-Барий” китабында да китерә.

Унберенче дәлил: Мәүлид, ул – бар илләрнең дә дин галимнәре һәм мөселманнары хуплаган гамәл. Аны җир шарының һәр почмагында билгеләп үтәләр, аны билгеләп үтү Шәригать буенча да (бине Мәсгуд әйтеп калдырган хәдис буенча урнаштырылган кагыйдәдә) таләп ителә. Ул хәдистә шулай диелгән: *“Мөселманнар яхшы дип исәпләгән һәр нәрсә Аллаһ алдында да яхшы, мөселманнар начар, лаексыз дип исәпләгән әйберләр – Аллаһ каршында да начар, лаексыз”*. Бу хәдисне имам Әхмәд тапшырган.

Уникенче дәлил: Мәүлид вакытында мөселманнар бер урынга жыелалар, Аллаһны зикер итәләр, бер-берләренә бүләкләр тараталар, Пәйгамбәргә (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) салават әйтәләр, ә болар барысы да – сөннәт гамәлләр. Бу гамәлләр барысы да Шәригать тарафыннан бездән таләп ителәләр, алар мактауга лаек гамәлләр. Бу фикернең файдасына сахих риваятьләр сөйли, алар безне шундый гамәлләр кылырга өндиләр.

Унөчөнче дәлил: Аллаһы Тәгалә, шулай ук, тагын шул сүзләргә әйткән:

وَكُلًّا نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِ فُؤَادَكَ

(Мәгънәсе): *“Ий пәйгамбәр! Рәсүлләрем турындагы хикәяләр белән Мин синең күңелеңне*

Әссаләәтү үәс-сәляямү, галәйкә,
йә, Хайри Халькыйлләһ.
Әссаләәтү үәс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Сәйдәль-Әүүәлиинә үәль-Әәхыйрин.
Әссаләәтү үәс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Рахмәтәл лиль-гәәләмиин.

* * *

Бер Хода юктан бар итте дөнъяны,
Мостафаның нуры берлән нурлады.
Һәм бар итте элек шул нурыни ул,
Һәм дә барлыкның зурысы булды ул.
Ошбу нурдан күк йөзенәң сафлығы,
Ошбу нурдан жир йөзенәң барлығы.
Гарше Көрсә ошбу нурдан бар була,
Дөнъяның күрке шушы нурдан гына.
Булмаса ул булмас иде бер ни дә,
Һәм яратмас иде жирне, күкне ди.
Булмаса ул булмас иде бер адәм,
Һәм яратмас иде дөнъяны тәмам.
Яратылды аның өчен һәммәсе.
Аның өчен бар итте бәндәсени.
Хак яратды хәзрәти Адәмне ул.
Һәм балкыды маңгаендан ошбу нур.
Шул сәбәпле мәртәбәле булды ул.
Ошбу нур хәлифә итте һәм аны,
Һәм фәрештәләргә юлдаш итте аны.
Сәждә кыйлды һәр фәрештә шул сәбәп,
Күккә ашты хөрмәти һәм шул сәгать.
Сонра бу хәл бар баласына күчеп,
Килде Габдуллага хәтле ул үсеп.
Һәм аның да маңлаенда чыкты нур,
Нәкъ кояш кебек күк ялтырады ошбу нур.

Вакты житкэч күчте нур Габдулладан,
Балкыды ул хэзрэти Эминэдэн.
Йөкле булды ул хэбибнең анасы,
Житте туар вакты энжү данәсе.
Әгәр шәфәгать кирәк исә эзләгез,
Ул Расүлнең сөннәтеннән бизмәгез.
Ий Мөхәммәд Мостафа син, ий Расүл,
Кыл шәфәгать безләргә яүмүн-нүзүл.

Мәүлид мөнәжәтләре

Рәсүлүлла намазда ул
Башындадыр аның тажы
Өммәти, өммәти диеп
Агадыр күзендин яше.

Рәсүлүлла раузасында
Зикер әйтеп сайрый кошлар
Шул кошлардан гыйбрәт алып
Салаватлар әйттик дуслар.

Салаватларга кушылыгыз
Салаватларын белгәннәр
Жәннәт ишеген ача алмаслар
Салаватлар әйтмәгәннәр.

Салават

Әссаләтү үәс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Расүлүллаһ.
Әссаләтү үәс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Нәбийәллаһ.

Өссалээтү үэс-сэлээмү, галэйкэ,
йө, Хэбиибэллааһ.

Өссалээтү үэс-сэляямү, галэйкэ,
йө, Хайри Халькыйллөөһ.

Өссалээтү үэс-сэлээмү, галэйкэ,
йө, Сэйдэль-Өүүэлиинэ үэль-Ээхыйриин.

Өссалээтү үэс-сэлээмү, галэйкэ,
йө, Рахмэтэл лиль-гээлэмиин.

* * *

Өминэ хатын - Мөхөммэд анасы,

Ул сэдэфтэн туды энже данесе.

Ул – Мөхөммэд, дөньяга хөрмэт итэр,

Вақыт житте килмэккэ хэйрел – бөшөр.

(Кешелекнең иң хәерлесе)

Инде аның килүе булды анык,

Күп галәмэт пәйда булды алдан ук.

Ул рабигыль – әүвәл аенда иде,

Уникенче киче, дүшәмбе иде.

“Күрдем” – диде, ул Мөхөммэд анасы,

“Бер гажәп нур, нәкъ кояшның яктысы!

Ялт итеп чыкты өемнән шул заман,

Күкләргә тик нур белән тулды жиһан.

Һәмдә һавада түшәлде бер түшәк,

Аты сөндүс, түшәгән аны мәләк.

Өч әләм тагын куйдылар өч жиргә,

Аралары бик ерак бер беренә.

Бере мәшрикъ, бере мәгърибтә аның,

Бересе нәкъ уртасында Кәгъбәнәң.

Белдем аннан ул мөбәрәкнең нурын,

Заһир булды килмәсеннән әүвәллин.

Инде күктән күп фәрештә сафи саф,

Кәгъбә кебек кылдылар өем таваф.

Кинэтгэн өч хур кызы пәйдә булды,
Кайдан кергәннәрен, аңлап булмады.
Өчесе дә яныма утырдылар,
“Мостафа килә!” – диеп гәп кордылар.
Диделәр: “Углың кебек хөрмәтлене,
Ул Ходай һичбер анага бирмәде!
Бик олугъ дәүләт иясе буласың,
Холкы күркәм бер угыл тудырасың!
Бу угыл гыйлме ләдүн солтаныдыр, *(Аллаһыдан
бирелгән гыйлем иясе)*
Бу угыл тәүхиде гыйрфан кянидер!”
Сыйфатын шул рәвешчә аңлаттылар,
Ул мөбәрәк нур белән шатландырдылар!”
Диде Әминә: “Вақыт җитте тәмам,
Килә инде дөньяга хәйрел – әнәм. *(кешеләрнең иң
хәерлесе)*
Әсселектән сусадым гаять катый,
Шул вақыт эчерделәр бер ширбәти.
Ап - ак иде, кардан да салкын иде,
Бу кеби тәм дөньяда һич юк иде.
Эчтем аны, барча эгъзам булды нур,
Эчемә һәм тышыма да тулды нур.
Килде бер аккош канат илә очып,
Аркамнан ул сыйпады, монда төшеп.
Тугъды шул сәгатътә ул солтани дин,
Нурга тулды барлык сәмәват – зәмин.
(күкләр – җир)
Әгәр шәфәгать кирәк исә эзләгез,
Ул Расулнең сөннәтеннән бизмәгез.
Ий Мөхәммәд Мостафа син, ий Расул,
Кыл шәфәгать безләргә ямүн-нүзүл.

Мәүлид мөнәжәтләре

Рәсүлүлла намазда ул
Башындадыр аның тажы
Өммәти, өммәти диеп
Агадыр күзендин яше.

Рәсүлүлла раузасында
Зикер әйтеп сайрый кошлар
Шул кошлардан гыйбрәт алып
Салаватлар әйтик дуслар.

Салаватларга кушылыгыз
Салаватларын белгәннәр
Жәннәт ишеген ача алмаслар
Салаватлар әйтмәгәннәр.

Салават

Әссаләтү үс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Расүүләллаһ.

Әссаләтү үс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Нәбийәллаһ.

Әссаләтү үс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Хәбиибәллаһ.

Әссаләтү үс-сәляямү, галәйкә,
йә, Хайри Халькыйлләһ.

Әссаләтү үс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Сәйдәль-Әүүәлиинә үәль-Әхыйрин.

Әссаләтү үс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Рахмәтәл лиль-гәәләмиин.

Мәхәле кыям (аягүрә басып)

Расулүллаһ салләллаһү галәйһи вә сәлләм хәзрәтләренәң тууы зикер ителгән вакытта аягүрә торып, салават шәриф уку галимнәр күзлегеннән бик күркәм эш итеп кабул ителгәнгә күрә, гарәп голямәләре, бигрәк тә, Хәрәмәйни – шәрифәйни (Мәккә һәм Мәдинә шәһәрләрендәге Хәрәм мәчетләре) голямәләре бу урында аягүрә басып, салават шәрифне укырлар. Түбәндәге бәетләрне аягүрә торып басып уку тиешле була. Чөнки бөөк галимнәрнең сүзләре буенча Расулүллаһ салләллаһү галәйһи вә сәллам әфәндебезнең туу вакыты искә алынып сөйләнелсә, шул зикер ителгән мәжлескә аның мөбәрәк рух шәрифләре пәйда була диелә!

Яратылмыш барча мәхлүк булды шат,
Кайгылар китте галәмнән, калды саф.
Бар тереклек галәмнәргә кылып сәда, *(аваз салып)*
Барсы берләшеп диделәр: “Мәрхәбә!”
Мәрхәбә, ий гали солтан, мәрхәбә! *(бөөк солтан)*
Мәрхәбә, ий кяни солтан, мәрхәбә! *(инанганнарның солтаны)*
Мәрхәбә, ий куррәтуль-гәйни хәлил! *(күз шатлыгы булган дус)*
Мәрхәбә, ий хасси мәхбүби Жәлил! *(Аллаһының сөеклесе)*
Мәрхәбә, ий жөмләнәң матлубы син! *(барчасының теләге)*
Мәрхәбә, ий Халикының мәхбүбе син! *(Аллаһының сөеклесе)*
Мәрхәбә, ий жани жанан, мәрхәбә!

Мәрхәбә, ий дәрдә дәрман, мәрхәбә! (*хастага шифа*)
Мәрхәбә, ий гасый өммәт мәлжаи! (*гөнаһлыларны
сыендыручы*)
Мәрхәбә, ий чарасызлар әшфагый! (*чарасызларның
яклаучысы*)
Мәрхәбә, ий рахмәтәл лил галәмин! (*галәмнәрнең
рахмәте*)
Мәрхәбә син, ий шәфигуль музнибин! (*гөнаһлыларның
шәфәгатьчесе*)
Ий жәмәли көн, йөзе бәдре мөнир! (*тулган ай йөзле,
көн кебек матур булган*)
Ий каму дүшәнләрә син дәстәгир! (*авырлыкка төшкән
һәммәсенә ярдәмче*)
Ий күңелләр дәрденең дәрманы син! (*күңел
хасталарының дәвасы*)
Ий яратылмышларның солтаны син! (*дөнья
мәхлүкләрнең солтаны*)
Ий Мөхәммәд Мостафа син, ий Расул,
Кыл шәфәгать безләргә яүмүн-нүзүл.

Мәүлид мөнәжәтләре

Рәсүлүлла намазда ул
Башындадыр аның тажы
Өммәти, өммәти диеп
Агадыр күзендин яше.

Рәсүлүлла раузасында
Зикер әйтеп сайрый кошлар
Шул кошлардан гыйбрәт алып
Салаватлар әйтик дуслар.

Салаватларга кушылыгыз
Салаватларын белгэннэр
Жэннэт ишеген ача алмаслар
Салаватлар айтмэгэннэр.

Салават

Әссаләтү үәс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Расүүләллаһ.
Әссаләтү үәс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Нәбийәллаһ.
Әссаләтү үәс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Хәбибәллаһ.
Әссаләтү үәс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Хайри Халькыйлләһ.
Әссаләтү үәс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Сәйдәль-Әүүәлиинә үәль-Әхыйриин.
Әссаләтү үәс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Рахмәтәл лиль-гәәләмиин.

* * *

Мәккә халкының олугълары рәвах,
Кылдылар Кәгъбәне бер кич таваф.
Күрделәр Кәгъбәне, сәждә кылды ул,
Төшмәде бер ташы, кире торды шул.
Кәгъбәнәң почмаклары бирде сәлам,
Диделәр: “Кем, тугъды ул хәйрел – әнам!”
Кәгъбәтуладан ишетелде сәда, *(аваз)*
Диде: “Тугъды бу кичә нур әл худа!” *(һидаять нуры)*
Яланаяк, башы ачык, сафи саф,
Итәчәк өммәтләре мине таваф.
Чистартып потган, кяфердән ул Расул,
Коткарачак мине мөшрикләрдән ул!”

Фәхре галәм житте кырык яшенә,
Пәйгамбәрлек тажын киде башына.
Инде Коръән Аллаһтан аять – аять,
Пәйда булды ничә төрле мөгъжизәт.
Әүвәле ул кем, мөбәрәк тәненең,
Күлэгәсе төшмәде жиргә аның.
Чөнки аның нур иде бар гәүдәсе,
Нурның булмас ничкайчан күлэгәсе.
Аның мөбәрәк баш өстендә һәрзаман,
Күләгәләп бер болыт йөрде һаман.
Мөхәммәд туган көненең кичәси,
Тулды нур белән бөтен дөнья дәхи. *(тагын)*
Шәүләсе итте аның Шамда зуһур,
Әһле Мәккә күрделәр, кем, юк кусур. *(кимчелек)*
Сүнде фарси мағъбүденең утлары,
Чыкты ташып Бохәйраның сулары.
Күп гажәеп мөгъжизалар күрделәр,
Тугъдыгы көн икәнлеген белделәр.
Фәхре галәм тууынча барча жан,
“Бик зур шатлык безгә, - диделәр – һаман!”
Ий Мөхәммәд Мостафа син, ий Расул,
Кыл шәфәгать безләргә яүмүн–нүзүл!

Мәүлид мөнәжәтләре

Рәсүлүлла намазда ул
Башындадыр аның тажы
Өммәти, өммәти диеп
Агадыр күзендин яше.

Рәсүлүлла раузасында
Зикер әйтеп сайрый кошлар
Шул кошлардан гыйбрәт алып
Салаватлар әйтик дуслар.

Салаватларга кушылыгыз
Салаватларын белгэннәр
Жәннәт ишеген ача алмаслар
Салаватлар әйтмэгәннәр.

Салават

Әссаләтү үс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Расүүләллаһ.
Әссаләтү үс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Нәбийәллаһ.
Әссаләтү үс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Хәбибәллаһ.
Әссаләтү үс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Хайри Халькыйлләһ.
Әссаләтү үс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Сәйдәль-Әүүәлиинә үэль-Әхыйриин.
Әссаләтү үс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Рахмәтәл лиль-гәәләмиин.

Мәүлид мөнәжәтләре

Рәсүлүллаһ борақлары
Көмештәндер тояқлары
Ихлас белән гамәл кыйлың
Без бу дөнья кунақлары.

Ходайга гашыйк булганнар
Зикердә булганнар алар
Шулар белән булыр өчен
Зикер әйтик мөселманнар!

Шәфәгатен өмет итеп
Салаватлар әйтсәк иде
Бер Ходаем кабул итеп
Морадларга житсәк иде.

Ходайның дусты — Пәйгамбәр
Туган ай бу мөселманнар
Бу ай — бәйрәм һәркөн шатлык
Мөкатдәс бик шәриф ай бу.

Туды Мәккә шәһәрәндә
Рабигуль әүүәл аенда
Дүшәмбе көн, уникаңче сәхәр
Вакыты иде таң алдында.

Рәсүлүллаһ туган чакта
Сөннәтле күзе сөрмәле
Туу белән сәждә кылды
Яуды Аллага рәхмәте.

Аңар өммәт булу белән
Безне хөрмәтләде
Вә көн төн хайри өммәт дип
Хәбәр бирде үзе.

Рәсүлүлла намазда ул
Башындадыр аның тажы
Өммәти, өммәти диеп
Агадыр күзендин яше.

Рәсүлүлла раузасында
Зикер әйтеп сайрый кошлар

Шул кошлардан гыйбрэт алып
Салаватлар эйтик дуслар.

Салаватларга кушылыгыз
Салаватларын белгәннәр
Жәннәт ишеген ача алмаслар
Салаватлар эйтмэгәннәр.

Салават

Әссаләтү үс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Расүүләллаһ.
Әссаләтү үс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Хәбиибәллаһ.
Әссаләтү үс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Сәйдәль-Әүүәлиинә үэль-Әхыйриин.
Үә саллүү галәә жәмиигыль-Әнбиәә-и
үэль-мурсәлиин.
Үэльхәмдү лилләәһи раббиль-гәәләмиин.

*Мәүлид укыганда һәркем үзенә охшаган бер
салаватны да әйтеп укый ала.*

Тәмамлау догасы

Йә, Рәхмәтле Раббым, укылган Коръән
аятьләребезнең, салаватларыбызның хата-
кимчелекләрен гафу итеп, Үзеңнең киң рәхмәтең
белән кабул кылсаң иде.

Ошбу Коръән аятьләреннән,
салаватларыбыздан хасил булган әжер вә
савапларны фани дөньядан мәңгелек ахирәткә
күчкән иң камил кеше, бөтен галәмнәргә рәхмәт

буларак жибэрелгэн, барлык пэйгамбэрлэрнең имамы булган сөекле Пэйгамбэребез Мөхөммэд саллаллаһу галэйһи вә сәлламнең рухына, атабыз Адәм галэйһиссәләм һәм анабыз һавадан алып бүгенге көнгә кадәр килгән бөтен пэйгамбэрлэрнең, әулиялэрнең, галимнэрнең рухларына ирештерсән иде. Шулай ук безнең догаларыбызга мохтаж булган газиз әти-әнилэребезнең, әби-бабаларыбызның, дәү әти-дәү әнилэребезнең, кыз һәм ир туганнарыбызның, барча мөэмин-мөселман кабер әһеллэребезнең, мәрхүм-мәрхүмэлэребезнең рухларына ирештереп, аларның гөнаһларын, хата-кимчелеклэрен гафу итеп, рухларын шатландырсаң иде.

Йә, Кодрәтле Раббым, аларның каберлэрен нурландырып, хисапларын жиңеләйтсән иде. Аларга Синең сөекле бәндэлэрәннән, жәннәт әһеллэрәннән булырга насыйп итсән иде.

Йә, Рәхим-шәфкәтле Раббым, укылган Коръән аятылэребез, әйтелгән салаватларыбыз, игелекле гамәллэребез хөрмәтенә, белеп һәм белмичә кылган гөнаһларыбызны, хата-кимчелеклэребезне, ялгышларыбызны Үзеңнең киң рәхмәтең белән гафу итсән иде.

Хосусан, сөекле Пэйгамбэребезнең туган вакытын бәян иткән касыйдәсен укучыларга һәм тыңлаучырга Пэйгамбэребез шәфәгатен насыйп итсән иде! Шулай ук барча дин кардәшлэребезгә һәр урында һәм һәрвакыт Рәсүлүллаһ саллаллаһу галэйһи вә сәлламнең Сөннәтен тотарга һәм Аңа ияреп яшэргә насыйп итсән иде.

Киләктә дә шушы мәжлес кебек хәерле мәжлеслэрне күрергә һәм үткэрергә насыйп итсән иде!

Йә, Раббым, йөрәкләребезгә көчле иман, жаннарыбызга тынычлык, тәннәребезгә исәнлек-саулык биреп, һәрбарчабызга хәерле һәм бәракетле гомерләр насыйп итсәң иде. Сиңа гына гыйбадәт кылабыз һәм Синнән генә ярдәм сорыйбыз. Синең кушканнарыңны ихлас күңелдән үтәп, тыйган гамәлләреңнән тыелып, иксез-чиксез рәхмәтеңә һәм ризалыгыңа ирешергә, ике дөньяда да бәхетле бәндәләреңнән булырга насыйп итсәң иде.

Һәркайсыбызны хәвеф-хәтәрләрдән, сугышлардан, ачлык хәсрәтеннән, сихерләрдән, табигать гарасатларыннан Үзең сакласаң иде. Ил-көннәребезгә тынычлык, иминлек насыйп итсәң иде.

Йә, Рәхмәтле Раббым, балаларыбызга, оныкларыбызга күркәм тәрбия биреп, алар өчен сөенеп, шатланып яшәргә, аларның игелеген, миһербанлыгын күрергә насыйп итсәң иде.

Йә Раббым, һәркайсыбызга бу дөньядан тулы иман, кальби сәлим белән китәргә, соңгы сулышларыбызда да: “Ләә иләәһә иллә ллааһу Мөхәммәдүррасүлүллаһ”, - дип әйтергә насыйп итсәң иде. Кыямәт көнендә сөекле Пәйгамбәребез Мөхәммәд галәйһиссәләмнең шәфәгатенә ирешеп, жәннәтләреңә керергә, Синең дидарыңны күрергә насыйп итсәң иде.

Раббәнәә әәтинәә фиддүнийәә хәсэнәтәү үә фил әәхыйрати хәсэнәтәү үә кыйнәә гәзәәбән-нәәәр.

Вәссаләтү вәссәләәмү галәә расүүлилләһ үә галәә әәлиһи үә әсхабиһи әжмәгыйн.

Эчтәлек

Мәүлид мөбарәк булсын!	5
Мәүлид бәйрәмен үткәрүнең дөрөслегенә Дәлилләр	7
Мәүлидүн-нәби бәйрәме хакында бер-ике сүз.	25
Пәйгамбәребез Мөхәммәд галәйһиссәләм – иң камил кеше.	27
Пәйгамбәребез Мөхәммәд галәйһиссәләмгә карата булган әдәп.	32
Мәүлид кичәсенәң фәзыйләтләре.	35
Мәүлидне үткәрү тәртибе.	36
Мәүлидтә укыла торган аять-сүрәләр.	36
“Әл-Ихлас” сүрәсе.	36
“Әл-Фәләк” сүрәсе.	37
“Ән-Нәс” сүрәсе.	38
“Әл-Фәтихә” сүрәсе.	39
“Әхзәб” сүрәсе, 40-48нче аятьләр.	40
Саләүәәтүл макбүүлә.	41
Рәсүл әкрамның нәсәл-нәсабы шәрифә.	44
“Мәүлидүн-нәби” касыйдәсе.	45
Мәхәле кыям.	54
Тәмамлау догасы.	60

www.darul-kutub.com

(ихтыяр көчеңне) ныгытмак буламын. Һәр нәрсәне сиңа аңлатам. Аларда сиңең өчен хакыйкаты, мөэминнәр өчен кисәтү вәгазе бар” (11-че сүрә, “Һуд”, 120 аять).

Моннан Аллаһы Тәгаләнең Пәйгамбәргә (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәламе булсын!) башка пәйгамбәрләр (аларга Аллаһның сәламе булсын!) тарихындагы вакыйгаларны аның мөбәрәк күңелендәге иманын ныгыту һәм камилләштерү өчен сөйләве ачыклана.

Һәм безнең барыбызның да, пәйгамбәрләрнең иң яхшысының тормышы һәм тормыш эшчәнлеге турындагы хикәятләрне тыңлап, күңелләребездәге иманны ныгыту һәм камилләштерүдә аннан күпкә мохтажрак икәнебезгә бернинди дә шик юк. Чынлап та, безнең моңа ихтыяжыбыз бик зур.

Ундүртенче дәлил: Бездән алда яшәгән тәкъва мөселманнар (*сәләфсалихун*) эшләмәгәннәрнең, Исламның беренче чорында булмаганнарның барысы да тыелган гамәл дә, кире кагылырга тиешле гамәл дә, начар бидгать тә түгел. Ләкин, һәр яңалыкны, һәр яңа кертелгәнне Шәригать дәлилләре белән тикшереп чыгарга кирәк. Анда дин өчен яхшылык (*мәсләхәт*) бармы, ул *вәҗиб* гамәлме, анда *хәрам* (тыелган гамәл) өлеш юкмы, шуның нәтижәсендә ул хәрам гамәл түгелме, әллә инде анда хупланмаган өлеш бармы һәм шуның нәтижәсендә ул хупланмаган (*мәкруһ*) гамәлме, яки ул рөхсәт ителгән өлешләрдән генә торамы һәм рөхсәт ителгән (*мөбаһ*) гамәлме, яки анда хупланган өлешләр генә һәм дә ул хупланган (*мандуб*) гамәлме. Ә кулланылган чаралар өчен, максатлар

өчен кулланыла торган шул ук Шәригать карарлары кулланыла.

Дин галимнәре яңалык кертүләренә биш төргә бүлгәннәр.

1. Зарури яңалык кертүләр. Мәсәлән, хак юлдан язган агымнарның фикерләрен кире кагу һәм аларның вәкилләренә каршы чыгыш ясау; Изге Коръән һәм Пәйгамбәребезнең (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәламе булсын!) хәдисләрен укыган вакытта ялгышмас өчен, гарәп теленең грамматикасын өйрәнү.

2. Хуплана торган яңалык кертүләр. Мәсәлән, ятимнәр йортлары, мәктәпләр төзүләр, намазга чакырып, манаралардан *азан* әйтү һәм башка игелекле эшләр эшләү. Алар Исламның башлангыч чорында булмаганнар.

3. Хупланылмаган яңалык кертүләр: алар мәчетләренә һәм Изге Коръән битләрен орнаментлар белән артык бизәкләү кебек гамәлләр.

4. Рөхсәт ителгән яңалык кертүләр. Мәсәлән, онны иләр өчен иләктән файдалану, төрле яңа ризык һәм эчемлекләр куллану һ.б.

5. Тыелган яңалык кертүләр. Болар – Сөннәتكә каршы килгән, Шәригать дәлилләренә туры килмәгән, Шәригатькә файда, яхшылык китермәгән гамәлләр.

Унбишенче дәлил: Һәрбер яңалык кертү дә тыелган була алмый. Әгәр бу шулай булса, Әбү Бәкер, Гомәр һәм Зәедләренә (Аллаһ алардан риза булсын!) Изге Коръән текстларын жыеп туплавы, аннан соң бу текстларны, Коръәнне яттан укучылар (Аллаһ алардан риза булсын!) вафатыннан соң

югалтмас өчен, кәгазь битләрендә теркәүләре, шулай ук, тыелган гамәл булып исәпләнгән булыр иде. Шулай ук, Гомәрнең (Аллаһ аңардан риза булсын!), “*Нинди гүзәл яңалык кертү бу!*”, - дип әйтеп, кешеләрне Рамазан аенда тәравих намазы уку өчен бергә жыюы да, шулай ук, тыелган гамәл булып исәпләнер иде. Гыйлемнең төрле файдалы өлкәләре буенча хезмәтләр дә тыелган булырлар иде, алар утлы корал, артиллерия, танклар, авиация, су асты көймәләре һәм дингез флоты белән сугышкан вакытта, безгә каферләргә каршы ук һәм жәяләр белән сугышырга туры килер иде.

Манаралардан азан әйтү дә, ятимнәр йортлары, мәктәпләр, шифаханәләр, ашыгыч ярдәм, төрмәләр өчен биналар төзү дә тыелган булыр иде. Пәйгамбәрнең (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) шундый бер хәдисе бар:

كُلُّ بَدْعَةٍ ضَالَّةٌ

“*Һәрбер бидгать – юлдан язудыр*”.

Дин галимнәре аны начар яңалык кертү дип исәпләгәннәр. Ләкин андый чикләү Пәйгамбәрнең (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) өлкән сәхәбәләре һәм аларның дәвамчылары (*табигыйннар*) керткән гамәлләргә рөхсәт биргән. Ләкин, ул гамәлләр Аллаһның Рәсүле (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәләме булсын!) вакытында булмаганнар. Без үзез дә бүгенге көндә бездән элек яшәгән тәкъва мөселманнарда булмаган күп яңалык кертүләр кулланабыз. Мәсәлән, тәравихтан соң, бер имам артыннан тәхәжүд намазы укыр өчен, төн ахырында кешеләрне жыю, анда Коръән укуны

тәмам итү, Коръән укуны тәмамлаган вакытта Аллаһка ялвару, егерме жиденче кичәдә тәхәжүд намазында имамның вәгазь укуы, дингә чакыручының шундый сүзләр белән мөрәжәгать итүе: “Төнге намазга басыгыз, Аллаһ безгә моның савабын бирсен!”. Боларның берсен дә Пәйгамбәр (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәламе булсын!) дә, бездән алда яшәгән тәкьва мөселманнар да башкармаганнар. Ә мондый очракларда безнең бу гамәлләргә тәкьлид итүебез тыелган гамәл булып санала аламы?

Уналтынчы дәлил: Мәүлидне билгеләп үтү, гәрчә ул Мөхәммәд Пәйгамбәр (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәламе булсын!) чорында булмаса да, яңалык кертү булып тора, тик яхшы яңалык кертү. Чөнки, ул Шәригать дәлилләренә һәм абсолют кагыйдәләргә туры килә. Мәүлид аның состав өлешләре буенча түгел, ә аны үткәрү формасы белән, ягъни, аны үткәрү өчен кешеләрне махсус жыю буенча, - яңалык кертү. Чөнки мәүлидне билгеләп үткән вакытта булганнарның барысы да, Пәйгамбәр (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәламе булсын!) вакытында булганнар. Бу турыда мәүлид файдасына без китергән уникаль дәлилдә бар.

Унжиденче дәлил: кешеләрне жыю кебек, Исламның башлангыч чорында булмаган, ләкин аның структур өлешләре ул вакытларда булган һәр гамәл, Шәригать буенча зарур гамәл булып исәпләнә, чөнки ул законлы өлешләрдән тора. Ә законлы өлешләрдән торган һәр әйбер үзе дә законлы була. һәм бу беркем өчен дә сер түгел.

Унсигезенче дәлил: Имам әш-Шәфигый

(Аллаһ аңарга рәхимле булсын!) шулай дигән: “Барлык яңалык кертүләр дә ике төргә бүленә. Аларның беренчесе - Коръанга, Сөннәткә, иҗмагга⁴ яки асарга⁵ каршы килүче яңалык кертүләр. Андый яңалык кертүләр юлдан язу булып торалар. Икенчеләре – яхшы яңалык кертүләр, алар алда саналганнарның берсенә дә каршы килмиләр. Андый яңалык кертүләр рөхсәт ителәләр һәм мактауга лаеклар”. Имам әл-Иззу бине Габд әс-Сәлам, ән-Навави, бине Асирлар да яңалык кертүләрне без алда күрсәткән төрлөргә бүленәләр дип язалар.

Унтугызынчы дәлил: Шәригать дәлилләренә туры килгән һәр игелекле гамәл, аны кулланышка кертү – Шәригатькә каршы килүне максат итеп куймый, әгәр дә анда тыелганнар булмаса, ул дингә кабул ителә.

Бездән алда яшәгән тәкьва мөселманнар (*сәләфсалихун*) боларны башкармаганнар, – дигән фанатиклар фикере, гомумән дәлил була алмый, киресенчә, бу – дәлилләренң булмавын аңлата. Һәм дә бу диннең нигезләрен (*үсүл*) өйрәнү белән шөгыйльләнгән кеше өчен, гомумән сер түгел. Безгә кануннар урнаштыручы - Пәйгамбәр (аңа

⁴ *Иҗмаг* – мөселман дин галимнәренң бертавыштан уртақ фикергә килүләре.

⁵ *Асар* – Пәйгамбәрнең (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәламе булсын!) сәхәбәсе чыгарган дини фәтва яки Мөхәммәд Пәйгамбәрнең (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәламе булсын!) аның аша тапшырылган сүзләре яки гамәлләре.

Аллаһның рәхмәте һәм сәламе булсын!), аны башкарган кешегә савап вәгъдә иткән, чөнки аның хәдисендә шулай диелгән: *“Исламга яхшы традиция керткән кеше, аның өчен савабын алып, һәм аның үрнәгенә ияргән кешеләрнең савапларын да. Бу вакытта аның артыннан барган кешеләрнең саваплары кимемәс”*. Мөслим тапшырган хәдистә шулай диелгән.

Егерменче дәлил: Пәйгамбәрнең (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәламе булсын!) мәүлиден олылау – Аллаһ Рәсүле (аңа Аллаһның рәхмәте һәм сәламе булсын!) турындагы хатирәләрне торгызу булып тора, ул Исламда рөхсәт ителгән һәм законлы гамәл. Хаж кылырга барган вакыттагы күп йолаларны башкару да, истәлекле хатирәләрне, вакыйгаларны хәтердә яңарту, мактаулы тарихи урыннарга сәяхәт кылу булуын барыбыз да күрәбез бит. Мәселән, Сафа һәм Мәрвә⁶ таулары арасынан үтү, ташлар ыргыту, Мина⁷ үзәнендә корбан чалу -

⁶ *Сафа һәм Мәрвә* – Мәккәдәге таулар. Анда, я бер тауга, я икенчесенә йөгереп менеп, Исмәгыйль (аңа Аллаһның сәламе булсын!) пәйгамбәрнең әнисе Хәжәр кечкенә баласы өчен су эзләп йөргән. Ул жиде тапкыр шулай йөгереп үткән. Шуннан соң, Исмәгыйль (аңа Аллаһның сәламе булсын!) пәйгамбәр янында изге Зәм-зәм чишмәсе бәрәп чыккан. Һәм бу жиде тапкыр йөрүне Аллаһы Тәгалә соңыннан хаж кылу йолаларының берсе иткән.

⁷ *Мина* – Мәккәдән ерак түгел бер урын. Анда Ибраһим (аңа Аллаһның сәламе булсын!) пәйгамбәр, Раббыбыз кушуы буенча үзенә яраткан улы Исмәгыйль (аңа Аллаһның сәламе булсын!) пәйгамбәрне корбан

болар барысы да, бик күптән булып үткән вакыйгалар белән бәйлеләр. Мөселманнар, хәзер дә элекке замандагы кебек итеп аларны башкарып, алар турындагы хәтерне яңарталар. Ә Аллаһы Тәгаләнең Ибраһим һәм Исмәгыйль (аларга Аллаһның сәламе булсын!) пәйгамбәрләр вакыйгасы турында сөйлөгәндә әйткән сүзләре моңа, шулай ук, дәлил булып тора:

وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ

(Мәгънәсе): *“Мөселман булган җәмәгатькә хаж җәмәләрен кылуны игълан ит”* (22-нче сүрә, ”Хаж (Хаж)”, 27 аять).

وَأَرْنَا مَنَاسِكَنَا

(Мәгънәсе): *“Безгә гыйбадәт урыннарын һәм ысулларын өйрәт”* (2-че сүрә, ”Бакара (Сыер)”, 128 аять).

Егерме беренче дәлил: Мәүлиднең законлы икәне файдасына без алда китергән бар дәлилләр дә, мәүлиднең тыелган һәм аларны кире кагарга кирәк булган аспектлардан азат булган җәмәт икәнлегенә турында сөйлеләр. Әгәр дә мәүлидне

итәргә эзерләнгән булган. Аларның бу сынауны лаеклы үтүләрен күргәч, Жәбрәил (аңа Аллаһның сәламе булсын!), Аллаһ Тәгаләнең рөхсәте белән, Жәннәттән бер сарыкны аңа китереп биргән. Ибраһим (аңа Аллаһның сәламе булсын!) пәйгамбәр үзенең улы урынына шул сарыкны корбанга китергән.

үткэргэн вакытта ирлэр белән хатын-кызларның бергә жыелуы, гөнаһлар кылу, артыгын исраф итү кебек, мәүлид Хужасы канәгать булмаслык, кире кагарга тиешле гамәлләр була икән, мондый мәүлиднән, әлбәттә, тыелган һәм хупланмаган гамәл булуында бернинди дә шик юк. Ләкин, бу вакытта тыю аерым бер тискәре очрақларга гына кагыла, ә мәүлиднән үзенән асылына түгел. Һәм дә бу, бу турыда фикер йөрткән кеше өчен, сер була алмый.

Бөек ислам галиме, дүрт мәзхәб белгече, сәед (Пәйгамбәрәбез Мөхәммәд галәйһиссәләмнән нәселенән булган), Мәккәдә һәм Мәдинәдә иң зур хөрмәткә лаек булган Шәех Мөхәммәд ибне Галәви әл-Мәлики (1946-2004

Мәүлидүн-нәби бәйрәме хакында бер-ике сүз

Элеккеге заманнарда Пәйгамбәребез Мөхәммәд Расулүллаһ салләллаһү галәйһи вә сәллам хәзрәтләренең туган көнен аерым - ачык билгеләп бәйрәм итү һәм шул көндә фәкыйрь – мескеннәрне ашлар ашатып, аларны сәдакалар биреп шатландыру, Расулүллаһ салләллаһү галәйһи вә сәлламнең тууы, үсүе хакында гарәп яки төрки телләрдә бәян ителгән касыйдәләрне укылганы төгәл билгеле түгел.

Әмма һижри исәп белән алтынчы гасырда, Ирбиль падишаһы, Мәлик Мозаффар Әбу Сәгыйт Күкбүре бине Гали бине Биктәгин⁸, Мөхәммәд Расулүллаһ салләллаһү галәйһи вә сәлламне ихлас күңеленнән яратканга һәм үзе дә бик юмарт кеше булганга күрә, шушы “Мәүлид - шәриф касыйдәсе”н укуны һәм зур табыннар – ашлар әзерләп, халыкны жыеп ашатуны, шунда күп изгелек кылып, сәдакалар таратып, кешеләргә ярдәм итүләрне гадәткә кертә. Ул һәр ел саен “Мәүлид – шәриф” көнендә галимнәрне, мәшәехләрне һәм дә күп санлы фәкыйрьләрне жыеп зур аш мәжлесә ясый. “Мәүлед – шәриф” касыйдәләрен укучыларга һәм голямә, мәшәехләргә яхшы, матур киёмнәр бүләк итеп, якынча, өч йөз мең алтын микъдарында мал сарыф итә. Расулүллаһ салләллаһү галәйһи вә сәлламне бик

⁸ Әбү Сәгыйд Күкбүре бине Гали бине Биктәгин – Әрбил хөкемдары (1190–1232). Ул беренчеләрдән булып 1207 елны Мәүлидне бәйрәм буларак оештырган.

тә яратканга күрә, күңеле тулып, аның өммәтен, бихисап фәкыйрьләрне һәм гыйлем әһелләрен, бу “Мәүлид – шәриф” бәйрәме сылтавы белән, шулкадәр күп маллар сарыф итеп, шатландыра торган була.

Хафиз ибне Рәжәп “Ләтаифүл – мәгариф” исемле китабында дүшәмбе көн ураза тотуның мөстәхәб булуы хакында хәдис шәриф бәян итеп, “Мәүлид шәриф бәйрәме” нә һәм анда, ачык рәвештә халыкка белдереп, шөкераналар кылырга кирәклегенә дәлилләр булганлыгын күрсәтә. Хәдисләр жыентыгы “Мөслим”дә, Әбү Котада, радыйаллаһү ганһүнең, риваять итүенчә, Расүлүллаһ салләлаһү галәйһи вә сәлламнән, аның дүшәмбе көн ни өчен ураза тотуы турында сорагач: “Зәликә йәүмүн вулидтү вә унзиләт галәйә фиһи ән нүбүвәтә!”- дип әйткән. Тәржемәсе: *“Бу көн мин туган һәм миңа пәйгамбәрлек иңдерелгән көн!”* – дип жавап бирә.

Димәк, бу Расүлүллаһ салләлаһү галәйһи вә сәллам үзенә туган көнен һәм пәйгамбәрлек килгән көнен аерым гыйбадәт белән хөрмәт итүе, шушы олы нигъмәт өчен (кешеләргә сөекле пәйгамбәрән жибәргәнә өчен), мөселманнарның Аллаһы Тәгаләгә шөкерана кылырга тиешлеген күрсәтә. Шуңа күрә, ай хисабы буенча да аның туган көнен, шәригать кысаларынан чыкмыйча, нинди рәвештә булса да хөрмәт итү нигезсез түгел, ә киресенчә дәрәс икәнлегенә исбатлана.

Телгә алынган Хафиз ибне Рәжәпнең “Ләтаифүл – мәгариф” ендә, “Мөслим” дә Әбү Котада, радыйаллаһү ганһүнең риваяте буенча,

китерелгэн хэдислэргэ таянып исбат ителгэннэн соң, шулай ук мөхэддис, фәкыйһ галимнәрне дә иска алып үтмичә булмас. Сүюти, Гаскалани вә Касталани хэзрәтләрәнең дә, бу мәсьәләдә хэдис шәрифләр китереп, Пәйгамбәребез галәйһис саләтү вәс сәламнең туган көнен ихтирам итүне, рөхсәтле һәм күркәм эш икәнлегенә фәтва биргәннәрен дә күрә алабыз. Боларны төгәл итеп белергә теләгән кешеләр, шәех Йосыф бине Исмәгыйль Нәбаһәнинен ”Хужжәтуллаһи галәл галәмин фи мугъжизәт сәйидиль мурсәлин” китабына мөрәжәгать итә алалар!

Вәффәканә-ллаһу вә иййәкүм бимә фиһи ридаһү!
(Аллаһ безгә һәм сезгә Аның ризалыгын алырга ярдәм итсен!)

*Бу мақалә Дамелла Галимжан хәзрәт әл-Барудинен
«әд-Дин вә-л-әдәб» журналыннан алынды*

Пәйгамбәребез Мөхәммәд галәйһиссәләм – иң камил кеше

Безнең эраның алтынчы гасырында, бу дөньяга бөтен кешелек өчен үрнәк камил кеше жиберелә – соңгы Пәйгамбәр Мөхәммәд галәйһиссәләм. Бөек Аллаһ изге Коръәндә жирдәге һәм Ахирәттәге тормыш бәхетле булсын өчен, барлык кешеләргә Пәйгамбәребез Мөхәммәд галәйһиссәләмгә иярергә куша.

Мөхәммәд галәйһиссәләм, пәйгамбәрләр имамы буларак, барлык пәйгамбәрләрнең иң матур

сыйфатларын үзөндө туплаган. Ул мул сулы елгалар койган диңгез кебек. Һәрбер кеше аның тормышын үзенә үрнәк итеп алырга мөмкин. Мөхәммәд галәйһиссәләм үзенең бер хәдисендә: “*Мин күркәм әхлакны камилләштерү өчөн жиһабәрелдем*”, – дип әйткән (Әхмәд бин Хәнбәл, Муснад). Аллаһы Раббыбыз да Коръән Кәримендә Пәйгамбәребез Мөхәммәд галәйһиссәләмне мактап:

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ

“*Хакыйкәтә, син – югары әхлак иясе*”, – дигән. (“Каләм” сүрәсе, 4нче аять).

Ул игелекле, итагатьле, шәфкатьле, миһербанлы, сабыр, киң күңелле, юмарт, ышанычлы, тыйнак була. Бу сыйфатлар Пәйгамбәребез галәйһиссәләмдә иң камил дәрәжәдә була. Коръәндә әйтелгән:

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ
لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا

“*Тәхкыйк, Аллаһ Расүлендә сезгә иярергә тиешле булган күркәм холык вә яхшы сыйфатлар бардыр, Аллаһтан саванны һәм ахирәттә жәннәтне өмет иткән хәлдә, Аллаһны күп зекер итүче мөэминнәр өчөн*” (“Әхзаб” сүрәсе, 21нче аять).

Аллаһ илчесе галәйһиссәләмнең әхлак чыганагы – Коръән булган. Шуңа күрә, Расүлебезнең холкы нинди иде соң? – дигән сорауга

Гайшә анабыз (Аллаһ аннан разый булса иде): “*Аның холкы – Коръән иде*”, – дип жавап биргән. Ул Коръән Кәрим тыйган нәрсәгә ачуланып караган һәм Коръән Кәрим кушкан нәрсәдән канәгәтләнү тойган. Ул Аллаһка ошамаган гамәл кылучыларны хөкем иткән һәм шелтәләгән. Расүлебез галәйһиссәләм Аллаһ риза булмаган нәрсәләр өчен генә ачуланган.

Аллаһ расүле галәйһиссәләм югары дәрәжәдә намуслы һәм ышанычлы, кешеләр белән мөнәсәбәттә йомшак һәм дустанә кеше булган. Ул әхлакый, саф фикер йөртергә яраткан. Аллаһ илчесе галәйһиссәләмгә тупаслык, әдәпсезлек һәм оятсызлык ят булган. Ул беркайчан да явызлыкка явызлык белән жавап бирмәгән, дошманнарын кичерә белгән. Әгәр кемдер аннан берәр нәрсә сораса, яки берәр нәрсә белән кызыксынса, Аллаһ илчесе галәйһиссәләм һәрвакыт йомшак һәм төпле итеп жавап биргән, тупас һәм ихтирамсыз бер сүз дә кулланмаган. Ул беркайчан да әңгәмәдәшен ярты сүздә бүлдермәгән. Әгәр берәрсенә сүзе чамадан чыкса, ул аны я кире каккан, я торып киткән.

Аллаһның расүле галәйһиссәләм әйткән: “*Миңа тәрбияне Аллаһ үзе бирде, һәм бу тәрбия нинди күркәм булды*”, – дигән (Суюти “Жәмиг әс-сәгыйрь”). Сәхабәләр Пәйгамбәребез галәйһиссәләмнең күркәм яшәү рәвешен, әдәбен күреп бик сокланганнар. Әнәс бин Мәлик (Аллаһ аннан разый булса иде) дигән сәхабә әйткән: “Мин Аллаһның расүле галәйһиссәләмгә ун ел хезмәт кылдым. Бер мәртәбә дә ямьсез сүз сөйләгәнән ишетмәдем. Беркайчан да: ”Бу эшне ник болай

эшләдең?” – дип ачуланганын күрмәдем”, – дигән (Мөслим).

Аллаһ расүле галәйһиссәләм күршеләрен хөрмәт иткән һәм кунакларың ихтирам белән кабул иткән. Аның Аллаһ өчен хезмәт итмәгән яки яхшы гамәл кылмаган бер генә минуты да булмаган. Пәйгамбәребез Мөхәммәд галәйһиссәләм килчәккә өмет белән караган, төшенкелеккә бирелүне яратмаган. Ул ике эшнең берсен башларга кирәк булганда, аларның иң файдалысын сайлаган. Ул бәлагә төшкәннәргә ярдәм итәргә һәм мәзлүмнәрне коткарырга яраткан.

Аллаһ илчесе галәйһиссәләм үзенә сәхабәләрен бик яраткан, алар белән еш киңәшләшкән һәм алар турында кайгырткан. Әгәр сәхабәләреннән берәрсе авырып китсә, ул аларның хәлен белергә бара торган булган. Әгәр берәрсе югалып торса, Пәйгамбәребез галәйһиссәләм аны эзләгән. Берәрсе вафат булса, аның хақына дога кылган. Ул һәрвакыт башкаларның гафу үтенүен кабул иткән, аның өчен көчле дә, көчсез дә үз хокукларында тигез булган. Сүз остасы буларак, Пәйгамбәребез галәйһиссәләм күп төрле гыйбрәтле хикәяләр һәм тарихлар сөйли торган булган. Ул һәрвакыт дәрәсә генә сөйләгән.

Аллаһ расүле галәйһиссәләмнең тәрбиялегенә һәм әдәплелегенә килгәндә, ул сәхабәләренә бик мәрхәмәтле, хөрмәтле мөнәсәбәттә булган, кысан жирдә һәрвакыт башкаларга күбрәк урын калдырган. Берәрсен күрсә, ул аны һәрвакыт беренче булып сәламләгән.

Аллаһ илчесе галәйһиссәләм бик тыйнак

булган. Кешелэр жыелган жиргэ яки жыелышка килгэч, ул урын бар жиргэ утырган һәм моның белән барысының да бертигез хокуклы икәнлеген ассызыклаган. Әңгәмәдәше белән утырғанда, беркайчан да аннан алда торып басмаган. Ашыккан вақытта һәрвакыт гафу үтенгән.

Пәйгамбәребез галәйһиссәләм беркайчан да ярлыларга фәкыйрьлекләре өчен жирәнep карамаган, байлар алдында түбәнчелек күрсәтмәгән. Ул һәрвакыт иминлекне югары куйган. Ашағанда, эчкәндә уң кулын файдаланган, чөнки аңа Аллаһ шулай кушкан. Ул хуш исләрне яраткан: суган, сарымсак кебек начар ис таратучы нәрсәләрне сөймәгән. Аллаһ илчесе галәйһиссәләм үзенә сәхабәләреннән киеме белән дә, жыелышларда утырган урыны белән дә аерылып тормаган. Берәрсә килсә: “Ә сезнең кайсығыз Мөхәммәд соң?” – дип сорый торган булган.

Пәйгамбәребез Мөхәммәд галәйһиссәләм киёмнәрдән ашык сөягенә кадәр житүче озын жилән киеп йөрөргә яраткан. Киём-салымда да, ризыкта да бернинди артыклыкны кабул итмәгән. Башына чалма һәм башлык кия торган булган, ә уң кулының чәнчә бармагында көмөш балдагы булган.

Аллаһы Тәгалә Коръәндә әйтте:

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ
مَا عَنَّتُمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُم بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ

“Ий кешеләр, тәхкыйк, сезгә үз арагыздан пәйгамбәр килде, Аллаһка карышуыгыз аңар

авырдыр, сезнең иманга килүегез өчен ул бик тырышучы, мөэминнәргә шәфкатьледер” (“Тәүбә” сүрәсе, 128нче аять).

“Күңелебездә пәйгамбәребезгә мөхәббәт бармы?” - дигән сорау бирәсе килә.

Ни өчен без бәхетсез соң? Бездән Раббыбыз канәгатьме? Тормышыбыз кая бара? Без кешеләр белән нинди мөнәсәбәттә? Без аларга ярдәм итәбезме, аларны аңлыйбызмы? Яисә без үзебез турында гына уйлыйбызмы?

Сорауларга җавап табык та, тормышыбызны үзгәртик, жәмәгать.

Нияз хәзрәт Сабиров

Пәйгамбәребез Мөхәммәд галәйһиссәләмгә карата булган әдәп

Сәхабәләр сөекле Пәйгамбәребез галәйһиссәләмгә карата һәрвакыт әдәпле булганнар. Алар: “Без Аллаһның расүле галәйһиссәләмнең нәсыйхәтләрен тыңлаганда, күңелләребез Раббыбыз Аллаһка һәм Аның пәйгамбәре Мөхәммәд галәйһиссәләмгә карата мөхәббәт һәм әдәп белән тула иде, әйтерсең лә башларыбызга кошлар кунган һәм әгәр без хәрәкәтләнсәк, ул кошлар очып китәр иде”, – дигән (Ибн Мәжә).

Сәхабәләр Пәйгамбәребез галәйһиссәләмгә сорау бирергә һәм аның күзләренә туры карарга да оялганнар. Хәтта Аллаһның расүле Мөхәммәд

галәйһиссәләм янәшәсендә еш булган сәхабәләр дә, аңа карата әдәп саклап, аның күзләренә ачык карый алмаганнар. Имам Тирмизи (Аллаһның рәхмәтендә булсын) хәбәр иткәнчә, бары тик Әбү Бәкер белән Гомәр (Аллаһ алардан разый булсын) генә аның күзләренә карап сөйләшә алганнар, калган сәхабәләр Пәйгамбәребез галәйһиссәләм белән сөйләшкәндә күзләрен читкә ала иделәр.

Гамр бин Гас (Аллаһ аннан разый булсын) үз гомеренең соңгы минутларында сөйләгән: “Мин озак вакыт Пәйгамбәребез галәйһиссәләм янында тордым, ләкин аны бик хөрмәт иткәнгә һәм оялганга күрә, башымны күтәрәп аңа озак карый алмадым. Әгәр бүген миннән аның йөзе турында сорасалар, ышаныгыз миңа, сөйләп бирә алмас идем”, – дигән (Мөслим).

Корьәндә пәйгамбәрләрнең исемнәре китерелгән булса да, Аллаһы Тәгалә соңгы пәйгамбәргә бер тапкыр да “*Йә Мөхәммәд*” дип мөрәҗғәгать итмәде. Аллаһы Раббыбыз аңа “*Йә нәби*”, “*Йә Расул*”, дип эндәште. Аллаһы Тәгалә барлык мөселманнарга Пәйгамбәребез галәйһиссәләмгә карата әдәпле булырга боерды. Бу турыда “Нур” сүрәсенең 63нче аятендә әйтелгән:

لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا

قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذًا فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ

يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

“Бер-берегезне чакырган кебек, Пәйгамбәрне дә шулай чакырмагыз. Арагыздан бәгъзеләрегез юкны сылтау итеп, мыштым гына (рөхсәтсез) качып киткәннәрне Аллаһ белә. Аң булыгыз, Аның әмереннән качып китеп (бу дөньяда) үзегезгә фетнә-бәла чакыра күрмәгез яки (Ахирәттә) андыйларга бик хәтәр жәза китереп сугуы бар”.

Ибн Габбас (Аллаһ аннан разый булсын) бу аять турында болай дигән: “Кешеләр Аллаһның расүле галәйһиссәләмгә “Йә Мөхәммәд”, “Йә Әбүлкасийм” дип эндәшәләр иде. Аллаһы Тәгалә аның дәрәжәсен күтәрер өчен, алай дип әйтергә тыйды, шуннан соң кешеләр Пәйгамбәребез галәйһиссәләмгә “Йә нәби”, “Йә Расүл”, дип мөрәжәгать итә башладылар.

Бер солтан тормышыннан мисал китерәм. Габделгазиз исемле солтан авырып, урын жирендә яткан вакытта, аңа нурлы Мәдинә шәһәрәннән хәбәр килә. Ул үз ярдәмчеләрен чакыртып: “Миңа аякка басырга ярдәм итегез. Мәдинә шәһәрәннән килгән хәбәрне басып тыңларга тиеш. Аллаһның расүле галәйһиссәләмнең күршеләрен ятып тыңлау ярамас”, – дип әйткән. Нурлы Мәдинәдән хат килгән саен, бу солтан тәһарәтен яңартып, кулына хат алып, аны үбеп, маңгаена куеп: “Бу хатта нурлы Мәдинәнең тузаны”, - дигән һәм шуннан соң гына хатны укыган.

Нияз хәзрәт Сабиrow

Мәүлид кичәсенен фәзыйләтләре

Хәзрәти Мәгъруф Әл-Кәрхый (Аллаһ аны үз рәхмәтеннән аермасын) әйткән: «Кем дә булса Мөхәммәд (саллаллаһу галәйһи вә сәллам) мәүлиден укытырга ризык хәзерләсә һәм мәүлидне хөрмәтләп, туган, дус-ишләрен жыйса, өен ут белән яктыртса, яңа киemen киеп, хуш исләр, хуш ислемайлар белән сөртенсә, Аллаһы Тәгалә Кыямәт көнендә ул бәндәне Пәйгамбәрләр белән бер төркөмдә булдырыр һәм (аның урыны) югары Гыйллийиндә (жиденче күктә) булыр», дигән.

Заманының бердәнбере, гасырында берүзе (сыйфатларына карата) булучы Имам Фәхрәтдин Әр-Рази болай әйткән: «Мөхәммәд (саллаллаһу галәйһи вә сәллам) мәүлиден тоз, яисә бодай, яки башка бер ризык өстенә укыса шул ризыкка бәрәкәт иңер. Инде су өстенә мәүлид укылганнан соң, ул суны эчүченең кальбенә (йөрәгенә) мең нур һәм шәфкать хисләре керер, мең явызлык һәм авыру чыгып китәр. Мондый йөрәк, башка йөрәкләр үлчәк көнне үлмиячәкдер». Сүз Кыямәт көне турында бара.

Галимнәрнең солтаны Имам Жәләледдин Әс-Суйутий (Аллаһ аны үз рәхмәтеннән аермасын) болай дип әйткән: «Берәр йортта, яисә мәчеттә, яисә берәр мәхәлләдә (кварталда) Мөхәммәд (саллаллаһу галәйһи вә сәллам) мәүлиде укылса ул йортның, яисә мәчетнең, яки мәхәлләнең тирә-якларын фәрештәләр чорнап алалар һәм шушы урының халкына фәрештәләр салават әйтеп торырлар һәм

барысына да Аллаһы Тәгалә тарафыннан мәрхәмәт һәм Аллаһының разыйлыгы насыйп булыр. Жәбраил, Микаил, Ибраһим һәм Газраил (галәһимис-сәлам) фәрештәләр исә мәүлид укуга сәбәпче кешегә үзләре салават әйтерләр». Һәм аның хәбәр итүенчә: «Әгәр берәр мөселманның өендә мәүлид укылса, ул өйгә Аллаһы Тәгалә рәхмәте белән корылык тимәс, вәба (чума) авыруы кермәс, ут тимәс, су (ташкын) тимәс, бәла-афәтләр, нәфрәт, хөсөт, явыз күз, карақлардан имин булыр. Әгәр мәүлид укучы бәндә вафат булса, Аллаһы Тәгалә Мөнкир вә Нәкир сорауларына җавап бирүне җиңеләйтәр, һәм ул бәндә кодрәтле Аллаһы Тәгаләнең хаклык урынында булыр».

Мәүлидне үткәрү тәртибе

Мәүлидтә укыла торган аять-сүрәләр

«Әл-Ихлас» сүрәсе

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ {1} اللَّهُ الصَّمَدُ {2} لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ {3}
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ {4}

Өгүүзү биллээни минэш-шэйтаанир-ражиим.
Бисмиллэһир-рахмэһир-рахиим
Кульһү-эллааһү эхэде. Өллааһүс-самэде. Лэм
йэлиде. Үэ лэм йүүлэде. Үэ лэм йэкүллэхүү күфү-үэн
эхэде.

Тәкбир

(Бергәләшеп әйтелә)

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَ
لِلَّهِ الْحَمْدُ

Өллааһү әкбәр, Өллааһү әкбәр Ләә иләәһә
илләәллааһү үәллааһү әкбәр. Өллааһү әкбәр.
Үәлилләәһил хәмде (өч тапкыр).

«Әл-Фәләк» сүрәсе

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ {1} مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ {2} وَمِنْ شَرِّ
غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ {3} وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ {4} وَمِنْ
شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ {5}

Бисмиллэһир-рахмэһир-рахиим

Куль эгүүзү бираббил фэлэко. Миң шәрри мээ халэко. Үэ миң шәрри гаасикыйн изээ үкабе. Үэ миң шәррин нэффээсэти фил-гүкаде. Үэ миң шәрри хээсидин изээ хасэде.

Такбир

(Бергэлэшен айтелә)

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَ
لِلَّهِ الْحَمْدُ

Әллааһү әкбәр, Әллааһү әкбәр Ләә иләһә илләәллааһү үәллааһү әкбәр. Әллааһү әкбәр. Үәлилләәһил хәмде (өч тапкыр).

«Ән-Нәс» сүрәсе

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ {1} مَلِكِ النَّاسِ {2} إِلَهِ النَّاسِ {3}
مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ {4} الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ
النَّاسِ {5} مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ {6}

Бисмилләһир-рахмәәнир-раһиим
Куль эгүүзү бираббиннәәс. Мәликиннәәс.
Иләәһиннәәс. Миң шәррил үсүәәсилханнәәс.
Әлләзи ийү-үәс-үисү фии судүүриннәәс. Минәл
жиннәти үәннәәс.

Тәкбир

(Бергәләшеп әйтелә)

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَ
لِلَّهِ الْحَمْدُ

Әллааһү әкбәр, Әллааһү әкбәр Ләә иләәһә
илләәллааһү үәллааһү әкбәр. Әллааһү әкбәр.
Үәлилләәһил хәмде (өч тапкыр).

«Әл-Фәтихә» сүрәсе

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ {1} الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ {2} مَلِكِ يَوْمِ
الدِّينِ {3} إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ {4} اهْدِنَا الصِّرَاطَ
الْمُسْتَقِيمَ {5} صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ
عَلَيْهِمْ
وَلَا الضَّالِّينَ {7}

Бисмилләәһир-рахмәәнир-рахиим

Әгүүзү билләәһи минәш-шәйтәәнир-ражиим.
Бисмилләәһир-рахмәәнир-рахиим. Әлхәмү лилләәһи
раббил гәәләмиин. Әр-рахмәәнир-рахиим. Мәәлики
йәүмиддиин. Ийәәкә нәгбүдү үә

иййээкэнэстэгиин.

Индинэсыйрааталь

мүстэкыыйм.

Сыйрааталь-лэзиинэ

энгэм-

тэгэлэйһим. Гайрил-мэгдууби

гэлэйһим

үэлэд-

даааалииин. Ээмиииин.

«Әхзәб» сүрәсе, 40-48нче аятьләр

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ
وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا {40} يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا {41} وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً
وَأَصِيلًا {42} هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم
مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا {43}
تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا {44} يَا أَيُّهَا
النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا {45} وَدَاعِيَا إِلَى
اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُّنِيرًا {46} وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُم مِّن
اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا {47} وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ وَدَعْ
أَذَاهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا {48}

Эгүүзү биллээни минэш-шэйтаанир-ражиим.

40. Мэ кээнэ Мүхөммөдүн эбээ эхэдим-миррижээликүм үэ лээкир-расүүлэ-ллаһи үэ хаатэмэннэбийнэ үэ кээнэ-ллаһү бикүлли шэйин гәлиимэ.

41. Йээээ эйһүһэ-ллэзиинэ ээмәнүүз-күруллааһэ зикраң кәсиира. 42. Үэ сәббихүүһү бүкратәү-үэ асыыйлэ. 43. Һү-үәллэзии йүсаллии гәләйкүм үэ мәлээээ икәтүһү лийүхрижәкүм минәззулүмәәти илэ-ннүүр үэ кээнэ билмүьминиинэ рахиимэ. 44. Тәхийәтүһүм йәүмә йәлкаунәһү сәлэээм үэ эгәддә ләһүм әжраң кәриимэ. 45. Йээээ эйһүһән-нәбийһү иннәээ әрсәлнәәкә шәәһидәү үэ мүбәшшираү үэ нәзиира. 46. Үэ дәәгийән илләллааһи би'изниһи үэ сираажәм-мүниира. 47. Үэ бәшширил-мүьминиинэ би'әннә ләһүм минәллааһи фәдләң кәбиира. 48. Үэ ләә түтһийгил-кәәфириинэ үәл мүнәәфикһыйнә үэ дәг эзәәһүм үэ тәүәккәл гәләллааһи үэ кәфәә биләәһи үәкиилә.

Саләүәәтүл макбүүлә

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْعَرَبِ وَالْعَجَمِ. وَإِمَامِ
 مَكَّةَ وَالْمَدِينَةَ الْمُنَوَّرَةَ وَالْحَرَمِ. وَتَرْجُمَانَ لِسَانَ السَّلَفِ
 وَالْكَرَمِ. وَعَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ. أَصْلُهُ نُورٌ وَنَسْلُهُ آدَمٌ.
 بَعَثَهُ مُؤَخَّرًا وَخَلَقَهُ مُقَدَّمًا. إِسْمُهُ الشَّرِيفُ مَكْتُوبٌ عَلَى
 اللُّوْحِ الْمَحْفُوظِ بِبِاقِوْتِ الْجَوْهَرِ وَالْقَلَمِ. جَسْمُهُ الشَّرِيفُ
 مَدْفُونٌ فِي الْمَدِينَةِ الْمُنَوَّرَةِ وَالْحَرَمِ. فَطُوبَى، ثُمَّ طُوبَى لِمَنْ
 رَأَاهُ وَتَابَعَهُ وَلِمَنْ أَسْلَمَ. مَنَعَ الشَّفَاعَةَ يَوْمَ الْحَشْرِ وَالنَّدَمِ.
 وَمَنَعَ الشَّفَاعَةَ لِلْعَاصِينَ قَائِلًا: يَا رَبِّ سَلِّمْ. يَوْمَ يَا لَيْتَ
 اكْتَحَلْنَا تُرَابَ تَحْتِ الْقَدَمِ. يَوْمَ يَقُولُ: أُمَّتِي، أُمَّتِي، وَآ
 أُمَّتَاهُ، يَا ذَى اللُّطْفِ وَالْكَرَمِ. فَيُنَادِي الْمُنَادِي مِنْ قَبْلِ
 الرَّحْمَانِ الْأَرْحَمِ. قُبِلَتْ شَفَاعَتُكَ يَا نَبِيَّ الْمُحْتَرَمِ. أُدْخِلُوا
 الْجَنَّةَ لَا خَوْفَ عَلَيْكُمْ وَلَا حَزْنَ وَلَا أَلَمَ. ثُمَّ رَضِيَ اللَّهُ
 تَعَالَى عَنْ أَبِي بَكْرٍ وَعَنْ عُمَرَ وَعَنْ عُثْمَانَ وَعَنْ عَلِيٍّ ذَوِي
 الْكَرَمِ. ثُمَّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْ خَادِمِ الشَّرِيعَةِ الْإِمَامِ
 الْأَعْظَمِ. وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى جَمِيعِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ.
 وَعَلَى مَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ. وَعَلَى أَهْلِ طَاعَتِكَ أَجْمَعِينَ. مِنْ

أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ. وَارْحَمْنَا وَاحْشُرْنَا مَعَهُمْ
 بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.
 سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ * وَسَلَامٌ عَلَى
 الْمُرْسَلِينَ * وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
 رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا
 عَذَابَ النَّارِ

Эгүүзү биллээһи минэш-шэйтаанир-ражиим.

Иннеллааһе үе мэлээеэ-икэтэһүү йүсаллүүнэ гэлэннэбийи, йээеэ эйүһе-ллэзиинэ ээмэнүү саллүү гэлэйһи үе сэллимүү тэслиимэ. (“Эхзэб” сүресе, 56 аять).

Эллааһүммэ салли гэлээ сэййидинэ Мүхэммедин сэйидил гераби үал гэжэм. Үе имээми Мэккэтэ үэл Мэдиинэтил мүнэүүэрати үэл хэрам. Үе тэржүмээни лисэ-эниссэлэ-фи үэл кэрам. Үе гэллэмэл иңсээнэ мээ лэм йэглэм. Эслүһүү нүүруү үе нэслүһүү ээдэм. Бэгсүһүү мү эххаруү үе халькуһүү мүкаддэм. Исмүһүш шэриифү мэктүүбүң гэлэл лэүхил мэхфуузый би йээкуутил жэүһери үэл калэм. Жисмүһүш шэриифү мэдефүүнүң фил Мэдиинэтил мүнэүүэрати үэл хэрам. Фэтуубээ суммэ туубээ лимэрраааһү үе тээбэгэһү үе лимэн эслэм. Мэмбэгүшшэфээгэти йэүмэл хэшри үэннэдэм. Үе мэмбэгүшшэфээгэти лилгээсыыйнэ каааа илэй йээраббэссэлэм. Йэүмэ йээ лэйтэ иктэхэлнээ түраабэ тэхтил кадэм. Йэүмэ йэкуулү үммэтии үммэтии үе үммэтээһ йээзэл лүтфи үэлкэрам. Фэ йүнээдил

мүнээдии миң кыйбэ-лиррахмээнил эрхэм. Кубилэт шэфээгэтүкэ йэ нэбийй-эл мүхтэрам. Үдхулүл жәннэтэ лээ хаүфүн гэлэйкүм үэ лээ хэзэнүү үэ лээ элэм. Сүммэ радыйэ-ллааһү тэгээлээ гэн Әбии Бәкриү үэ гэн Гүмәра үэ гэн Гүсмәәнә үэ гэн Гәлийи зәуил кирам. Сүммэ радый-әллаһү тэгээлээ гэн хаадимииниш шәриигәтиһил имәә-мил эгзам. Үэ салләллааһү тәгаалә гәлээ жәмиигил әмбийәәә и үәл мүрсәлиинә үэ гәлээ мәләәикәтикәл мукарабиин. Үэ гәлээ әһли таагәтикә әжмәгьин. Мин әһлис ссәмәәүәәти үәл әрдьин. Үәрхәмнәә үәхшүрнәә мәгәһүм бирахмәтикә йәә эрхәмәр рраахимиин. Сүбхәәнә раббикә раббил гиззәти гәммә йәсыйфүүн үэ сәләәмүн гәләл мүрсәлиин үәлхәмдүлилләәһи раббил-гәләми-иин.

Раббәнәә әәтинәә фиддүнийәә хәсәнәтәү үэ фил әәхыйрати хәсәнәтәү үэ кыйнәә гәзәәбән-нәәәр.

Расул әкрамның нәсел - нәсабы шәрифә

Дүртесенәң исменә белмәк важип, *(тиешлә)*

Әһлә инсан (кешеләр) санадылар ап – ачык.

Габдулла иде Мөхәммәд атасы,

Габделмуталлиб иде һәм бабасы.

Һашим иде ул баба өченчәсә,

Габдеманәф булды тәмам дүртесә.

Сабыр итегез, хәзәр әйтәм калганын,

Бишенчәсә иде Кусай, бабаның.

Алтынчысының иде исмә Киләп,

Мурратдыр жиденчәсә, би – инкыйлап. *(үзгәрешсез)*

Сигезенчесе Кэгъб иде бабаларның,
Һәм Лүъәйдер тугызынчысы аның.
Исме Гаалибдыр унынчы бабаның,
Унберенчесе Фиһрдер, бел, аның.
Уникенчесе Мәликтер, исме шәп,
Унөченчесе Надрдер, кылма шәк. (шикләнмә)
Ундүртенчесенең исме Кинанә,
Ки унбишенчесенендер, Хузәймә.
Ки Мүдрикадер уналтынчы, бәс,
Ки унжиденчесенең исме Ильяс.
Мудар унсигезенчедер бабаның,
Низар унтугызынчыдыр, бел, аның.
Мәгадъ инде егерменче бабадан,
Егерме бер тәмам булды ки, Гаднән.

*Болардан башкалары Исмагыйль галәйһиссәләмгә
кадәр бик ачык мәгълүм түгелдер.*

“Мәүлидүн-нәби” касыйдәсе

Бисмилләәһир-рахмәәнир-раһиим
Әүвәл Аллаһ исмен зикер итәем,
Соңра башлап, һәр эшкә керешәем!
Эш башында кем аны зикер итәр,
Ул эшен Аллаһ аңа ансат итәр.
Аллаһ исмен зикер итеп эш башламак,
Һәркемгә ваҗип тиештер аңламак.
Булса Аллаһ исме берлә һәр эшен,
Бушка китмәс эшлэгән һәрбер эшен!
Шаукъ илә “Аллаһ” дисә кемнең теле,
Барча гөнаһы түгелер яфрақ кебек!

Пакъ булыр Аллах исмен зикер иткэн,
Ирешер максадына “Аллаһ” дигэн!
Килегез, чын күнелдэн “Аллаһ!” диик,
Күзлөрдэн яшьләр түгеп без аһ итик.
Шулай итсәк, буш куймас Аллах безне,
Рахмәте киң, ярлыкар һәммәбезне.
Бердер Аллах, берлегенә шөбһә юк,
Сөйләгәннәр ялгышып – дөнья тулук.
Барча галәм юк икән, Ул бар иде,
Һәм эзәлдән бай иде, Жәббар иде.
Жен – фәрештә һәм адәм – берсе дә юк,
Һәм янә тугыз фәләк – һичберсе юк!
Гарше – көрси, ай – кояш һәм юк иде,
Барча жаннан әүвәл ук Ул бар иде.
Кодрәт белән боларны бар әйләде,
Берлегене барча икъяр әйләде.
Бу хосуста күп сүзгә хажәт тә юк,
Аллаһ бердер, бардыр Ул, башкасы юк!
Әгәр шәфәгать кирәк исә эзләгез,
Ул Расүлнең сөннәтеннән бизмәгез.
Ий Мөхәммәд Мостафа син, ий Расүл,
Кыл шәфәгать безләргә яүмүн-нүзүл.

Мәүлид мөнәҗәтләре

Рәсүлүлла намазда ул
Башындадыр аның тажы
Өммәти, өммәти диеп
Агадыр күзендин яше.

Рәсүлүлла раузасында
Зикер әйтеп сайрый кошлар
Шул кошлардан гыйбрәт алып

Салаватлар эйтик дуслар.

Салаватларга кушылыгыз
Салаватларын белгэннэр
Жэннэт ишеген ача алмаслар
Салаватлар эйтмэгэннэр.

Салават

Әссаләтү үәс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Расүүләллаһ.
Әссаләтү үәс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Нәбийәллаһ.
Әссаләтү үәс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Хәбиибәллаһ.
Әссаләтү үәс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Хайра Халькыйлләһ.
Әссаләтү үәс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Сәйдәль-Әүүәлиинә үәль-Әәхыйрин.
Әссаләтү үәс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Рахмәтәл лиль-гәәләмиин.

* * *

Әй газизләр, инде килде сүз башы,
Тыңлагыз сез агызып күз яше.
Бер васыять сөйләмәкче буламын,
Ул васыять ошбудыр тот колагың.
Һәркем аны тыңласа, тотар исә,
Ул кешедән һәрзаман хушбуй исә.
Кылыр Аллаһ шул кешегә рахмәтен,
Мәүледин-нәбинең кылса хөрмәтен.
Тыңлаганнар һәм табыр фазыйләтен,

Укыса нәсел-нисап шамаилен!
Рухыны шат итәек саләт илә,
Әһле бәйте, әсхабләр белән бергә.
Ул туган көннәрене хөрмәт иткән,
Тыңлар шул кыйссасыны ихлас белән.
Ий Мөхәммәд Мостафа син, ий Расул,
Кыл шәфәгать безләргә яүмүн-нүзүл.

Мәүлид мөнәҗәтләре

Рәсүлүлла намазда ул
Башындадыр аның тажы
Өммәти, өммәти диеп
Агадыр күзендин яше.

Рәсүлүлла раузасында
Зикер әйтеп сайрый кошлар
Шул кошлардан гыйбрәт алып
Салаватлар әйтик дуслар.

Салаватларга кушылыгыз
Салаватларын белгәннәр
Жәннәт ишеген ача алмаслар
Салаватлар әйтмәгәннәр.

Салават

Әссаләтү үәс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Расүүләллаһ.

Әссаләтү үәс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Нәбийәллаһ.

Әссаләтү үәс-сәләәмү, галәйкә,
йә, Хәбиибәллаһ.